

ศาสตร์ที่ว่าด้วยธุรกิจศึกษา

อ.สุรวิทย์ เพียรเพชรเลิศ

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำว่าธุรกิจศึกษา (Business Education) เป็นศาสตร์ที่ไม่เป็นที่คุ้นเคยในวงการศึกษาไทย และมีความสับสนกับคำว่า ธุรกิจการศึกษา บริหารการศึกษา เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการจัดการ ซึ่งแท้จริงธุรกิจศึกษามีบริบทและแนวความคิดที่แตกต่างจากคำเหล่านั้น ดังนั้นผู้เขียนจึงขอแนะนำสนอปรัชญาบทบาททางธุรกิจศึกษา (Business Education) ดังนี้

ปรัชญาทางธุรกิจศึกษา (Philosophy of Business Education)

เริ่มแรกนั้นมนุษย์ได้เรียนรู้จากวิธีการทำงานจากการฝึกงานหรือสถานที่ทำงาน ต่อมาระบบธุรกิจมีความซับซ้อนมากขึ้น ผู้ที่ทำงานในธุรกิจจึงมาเรียนรู้แนวทางการทำงานจากโรงเรียนหรือสถานบันการศึกษา ดังนั้นธุรกิจศึกษา (Business Education) จึงได้เริ่มเกิดขึ้นโดยเน้นให้การศึกษาด้านวิชาชีพ (Vocational) เป็นจุดประสงค์หลักในระยะแรก แต่นักการศึกษาทางธุรกิจศึกษาเชื่อว่า การให้การศึกษาด้านธุรกิจศึกษามีปรัชญาแนวคิดอยู่ 2 ด้าน ปรัชญาดังกล่าวได้แก่

- ธุรกิจศึกษาได้เสนอให้ทุกคนได้มีโอกาสในการพัฒนาทักษะ ความสามารถ และความเข้าใจ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะทำให้สามารถจัดการธุรกิจส่วนตัวของตนได้ดีขึ้น ทั้งยังสามารถพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสทางวิชาชีพในสายงานธุรกิจ ตลอดจนทำหน้าที่เป็นพลเมืองดีของประเทศ
- การเสนอให้กับนักเรียนนักศึกษาที่ต้องการประกอบอาชีพทางธุรกิจให้มีทักษะความสามารถ และความเข้าใจ โดยที่สามารถเข้าร่วมการทำงานและมีความก้าวหน้าในอาชีพทางธุรกิจหลังจากสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความสามารถในวิชาชีพที่จะหางานและพอใจกับงานที่ทำในระบบธุรกิจที่ซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

บทบาทธุรกิจศึกษาต่อระบบการศึกษา (The Role of Business Education)

จากปรัชญาธุรกิจศึกษาสามารถแสดงถึงบทบาททางธุรกิจศึกษาที่มีต่อระบบการศึกษา ทั้งนี้เพราะธุรกิจศึกษาเป็นองค์ประกอบในการศึกษาทั่วไป ซึ่งเป็นการให้การศึกษาทางธุรกิจขั้นพื้นฐาน โดยเน้นถึงเศรษฐศาสตร์ส่วนบุคคล กล่าวคือ ให้มีทักษะ ความสามารถ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจส่วนบุคคล และให้มีความรู้เกี่ยวกับการงานอาชีพ สำหรับเศรษฐศาสตร์สังคมเป็นการให้ผู้เรียนเข้าใจระบบเศรษฐกิจของประเทศและเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ นอกจากนี้ธุรกิจศึกษาเป็นส่วนสำคัญ

ของการศึกษาเฉพาะทาง ซึ่งเป็นการให้การศึกษาในลักษณะวิชาชีพเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และได้รับการฝึกฝนในการอาชีพการงานทางธุรกิจ

สำหรับธุรกิจศึกษาในระบบการศึกษาไทยจะพบว่า ธุรกิจศึกษาได้มีการจัดการเรียนการสอนพอสังเขป ดังนี้

1. ธุรกิจศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งประกอบไปด้วย ระดับประถมศึกษา 1-3 (ช่วงชั้นที่ 1) ระดับประถมศึกษา 4-6 (ช่วงชั้นที่ 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ประเภทงานธุรกิจ เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดการด้านเศรษฐกิจของครอบครัว การเป็นผู้บริโภคที่ฉลาด ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจในชีวิตประจำวัน งานสำนักงาน การเงินและบัญชี การขายและการจัดการ

2. ธุรกิจศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) ประเภทพาณิชยกรรมสำหรับระดับ ปวช. ประกอบด้วยสาขาพาณิชยกรรมต่างๆ ดังนี้ การบัญชี การขาย การเลขานุการ งานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ งานธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจด้านพยาบาล การประชาสัมพันธ์ ภาษาต่างประเทศ และงานสำนักงานสำหรับผู้พิการทางสายตา

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดการเรียนรู้อุ้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : 2546.

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546). กรุงเทพฯ : 2546.

Daughtey, Anne Scott. **Methods of Basic Business and Economic Education.**

Secound edition. USA : South-Western Publishing Co., 1974.

Douglas, Lloyd V. James T. Blanford, and Ruth I. Anderson. **Teaching Business**

Subjects. 3rd ed. USA : Prentice-Hall, Inc., 1973.